

# Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai lap.

**ELŐFIZETÉSI ÁR:**  
Helyben: Vidéken:  
Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 HIL.  
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:  
**HEGEDŰS LORÁNT.**  
Kiadók és lap tulajdonosok:  
**HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**DEBRECZEN,**  
Piac-utca 47. és 48. szám.

## A villamos vasut.

Debreczen, június 8.

Kétségtelen, hogy valamely város kulturális fejlettségéhez tartozik, hogy a helyi közlekedésének lebonyolításáról méltóan gondoskodik. E gondolkodás mértékét azonban nemcsak a bérkocsijai, vagy omnibuszai száma határozza meg, hanem főképpen és első sorban a nagy közönség, a polgárság kényelmét és érdekét szolgáló közlekedési eszközök: a helyi vasutak megléte és minősége.

Ami Debreczen e tekintetben illeti, nem dicsekedhet valami magas kulturális fejlettséggel. Van ugyan helyi vasutja, de az a legtávolabbról sem elégíti ki a közönség igényeit. A város nagyságával, forgalmával, előrehaladásával sehogysem áll arányban közlekedési eszközeinek minősége. Tudvalevő dolog, hisz évek hosszú sora óta egyebet sem csinál a helyi sajtó, minthogy ezt panasolja, hogy a kisvasut nem elégíti ki azokat a követelményeket, melyeket a mai Debreczen hozzája fűz. Ez nem a kisvasut igazgatóságának rovandó fel, hanem eme közlekedési eszköz, a gőzvonat minőségének.

A kisvasut, mint gőzzel hajtott jármű, nem képes oly gyakori közlekedést létesíteni, mint amelyet ma már megkíván a város közönsége.

Már régen tudatában van ennek a város vezetősége, melynek régi programja a kisvasutnak villamossá való átalakítása. A program azonban hosszú ideig program maradt, részben a város törvényhatóságának antikulturális fel-fogása, részint pedig a helyi vasut rész-vénytársaság tartózkodó álláspontja miatt.

A közönség azonban a helyi vasutnak villamosra való átalakítására oly követelőleg lépett fel, hogy kitérni előle alig lehetett. Debreczen város ujonnan alakult törvényhatósága, melyet egyedül a város fejlesztése vezérel, nem is akart az elől kitérni és mivel a helyi vasut részvénytársaság is utóbb dicséretes hajlandóságot mutatott a terv keresztülvitelére, az egész város közönségének általános öröme sikerült is a két álláspontot, a városét és a részvénytársaságét összehozni s az átalakításra a megállapodást létrehozni.

E megállapodást tartalmazza az a szerződés tervezet, mely ma került a város legfontosabb bizottsága, a jog- és pénzügyi bizottság elé.

A szerződés-tervezet valóban szerencsés alkotásnak mondható. Debreczen város érdekét a legteljesebb mértékben sikerült megóvni benne és a legnagyobb elismerés illeti azokat a férfiakat, akik az előzetes tárgyalásokban a várost képviselték és érdekét így megtudták óvni.

Debreczen városra háramló leglényegesebb áldozat az, hogy köteles a társaságnak tíz éven át évente negyven-ezer koronát fizetni. Ezzel szemben a részvénytársaság a Piac-, Hatvan-, Csapó- és Kossuth-utca-akon a villamos vasutat kiépíti a saját költségén. A város által fizetendő 400 ezer korona nagynak volna mondható, ha semmi más körülményre nem volnánk tekintettel. Érthető és elfogadható lesz azonban ez az áldozat, ha tekintetbe vesszük, hogy a helyi vasut részvénytársaság, akkor, mikor a villamos vasutat létesíti, másfél milliót érő mai vállalatából mintegy tabula rasát csinál. A négyszázezer korona különben sem elvesztett tőke, mert a szerződés szerint 60 év múlva, mikor a villamos vasut koncessziója lejár, az egész vasut ingyen fog átmenni a város tulajdonába. Hatvan év múlva kapni fog Debreczen városa egy kitünően jövedelmező vállalatot. Addig pedig a befektetett tőke gyümölcsét egy kifogástalanul működő, öt-percenkénti közlekedésre kötelezett villamos vasut előnyeiben fogja élvezni a város közönsége. De kilitás van arra is, hogy a tőke addig is jövedelmezni fog, mert a szerződésben ki van kötve, hogy az öt százalékon felüli haszonból Debreczen város is részesülni fog.

A szerződés egyéb pontjai nem kevésbé előnyösek a városra nézve.

## Egy leány története.

Írta: **Salgó Margit.**

III.

Mikor másnap reggel Lenke felébredt, konstataálta, hogy gyilkos főfájás kínozza. Ennek ürügye alatt még kis ideig heverészett az ágyban s a jól elfüggönyözött szobában hidegen fontolóra vette helyzetét.

— Szegény kis Lenke, sajnálkozott önmagán, hát mi bajod is van tulajdonképpen? Hát hol hagytad a te hideg pesszimista eszedet? Ki forgatott ki egész lényedből kis Lenke? Egy férfi, ugy-e egy férfi? Mit tettél, mit tettél Lenke?

Szomoruan könyökölt fel ágyában. Szíve táján oly nagy ürességet érzett, mintha baltával vágtak volna ki onnan valamit. A feje is fájt, s az átvirrasztott éjszakától még sápadtabbnak látszott. Mély fekvésű fekete szeméi körül nagy sötét karikák húzódtak. Bágyadtnak érezte magát s arra gondolt, hogy jobb volna ma ágyban maradni, de aztán eszébe jutott, hogy beszándékozott menni a közeli városba, egyet-mást vásárolni.

Lassan felöltözködött, elbucszott a fiuktól, lelkükre kötve, hogy délig míg ő vissza nem jön, el ne hagyják a verandát, aztán elment.

Még nem jött be a vonat s így Len-

kének akarva nem akarva gyönyörködni kellett a reggeli nap keltében.

Lassan bontakozott ki az éj sűrű nedves ködéből a reggel. A fűszálakon még remegett a harmatcsepp. s túl a vasuti töltesen apró fehér keresztet a temetőt jelezték. Boldogváron nem igen halnak meg. A temető roppant kicsi s a keresztet igen gyakran mutatkoznak.

A haragos zöld bükk erdők s a fenyő rengetegek közül kuszott kifelé a vonat. Piros jelzőlámpája még égett, mert benn a hegyek között sötét volt nagyon.

Lenke szédülő fővel, sápadtan nézte az ismerős vagonokat. Olyan nesztelenül siklott a hegyi uton, mintha ismeretlen világ-részből jönne, a törpék és szirének hazájából, a sziklás, szakadékos, vadregényes mesevilágból.

Mikor a vonat megállt, Lenke elhelyezkedett egyik kocsiban. Álmodozva mozdulatlanul ült helyén s nézett ki az ablakon. Gondolkodott és mégsem gondolt semmire. Szemei előtt csak egy világos kék libegő ruhát s egy fekete cilinderes szőke fejet látott; füleiben pedig örökösen egy ezüst-csengésű bájos kacagást hallott, mely olyan volt, mintha ezer gyöngyvirág csilingelt volna.

Szomoruan gondolt arra, hogy mennyivel szebb az a hölgy, mint ő. Hiszen az

olyan friss, eleven, jókedvű. Hiszen az maga a csábitó szép élet. Mig ő? . . .

Borongós gondolataiból a kalauz hangja riasztotta fel. Megérkeztek.

Lenke kiszállt a vonatból s gyalog indult befelé a városba. Körülötte száz meg száz ember tolongott és ő mégis csak egyre gondolt. Mindig csak egyre. Vajjon gondol-e az is ő rá. És ha gondol, milyen érzéssel gondol ő rá? Csak úgy mint száz más lányra, akit megismer.

Hogy megérdemelte-e az a fiatal ember ezt a mindjobban növekvő, forró szerepet, azt igazán nem lehetett tudni. Tetézett néki ez a sötétszemű, komoly leány, szinte ellenállhatatlan vágyat érzett arra, hogy magához szorítsa és csókolja sokáig kábultan, önfelédten. De mély szerelmet nem érzett iránta, mint ahogy még eddig senki iránt nem tudott érezni. Felületesen gondolkodott mindenről. Feleségét is csak azért vette el, mert ő volt akkoriban a legszebb és legdivatosabb jour kisasszony. Mikor valami megtetzett néki, azonnal kinyújtotta utána kezét és e vette. Így volt ez Lenkénél is. Meglátta a lányt és kinyújtotta utána kezét.

Hanem a szíve mélyén mégis csak lakozott egy kis lovagiasság féle. Férfias önérzete felládat arra a gondolatra, hogy ő, mint nő férfi játékot, veszedelmes játékot kezdjen egy bohó lelkű kis 17 éves leánnyal.

**Gyapjuszövetek**

árait a kedvező aralakulása folytán márczius 1-től kezdődőleg az árak 10 %-kal lecsökkentettam.

**Weisz Adolf**

:: posztó kereskedő ::  
Debreczen Kossuth.-u 1.  
:: Szigoruan szabott árak ::

Bizonyos és ezzel számolni kell, hogy áldozatot *kell* hoznia a városnak a villamos vasutért. Az áldozat magasanak nem mondható — egyenértékű azal, amit a helyi vasut részvénytársaság hoz. Tisztességes üzletfelek másként nem is köthetnek üzletet. Itten spekuláció egyik oldalról sem állhat meg. A város nem kívánhatja a részvénytársaságtól, hogy saját kárára építse ki a villamos vasutat, viszont a részvénytársaság sem kívánhat, aminthogy nem is kíván bőkezűséget a várostól.

Egy bizonyos, hogy a villamos vasutára már égető szüksége van Debreczennek. Tovább halogatni a villamos vasut létesítését nem lehet. De nem is szabad, mikor oly kedvező az alkalom és a körülmények a helyi vasut átalakítására.

A jog- és pénzügyi bizottság, mely ma kezdte tárgyalni a szerződés-tervezetet, azt eddig minden részletében egyhangulag elfogadta. Bizonyára egyhangulag fogja elfogadni a törvényhatósági bizottság is, mert nem hiszük, hogy akadnának ma bizottsági tagok, kik a város közönségének érdekével szembe szállva, a halogatás mocsarába akarják dobni ezt a kérdést.

**Az osztrák válság.** Bécsből táviratozzák: Azt a többséget, melyre a Bienerth-kormány a holnapi szavazás alkalmával számíthat, 3-15 szavazatra becsülik. A kormány azonban már ma kijelenti, hogy még ha kisebbségben marad is, akkor sem vonja le a konzervenciákat. A lengyel néppárt a holnapi szavazásról is elmarad. A dalmát képviselő, kiket Bienerth báró azzal fenyegetett meg, hogy a költségvetésből törölni fog Dalmáciára vonatkozó néhány tételt, nyakaskodnak, s a holnapi szavazás kor tüntetni akarnak a kormány ellen.

Elhatározta, hogy elfelejti, kitörli emlékéből még azt a napot is, amelyben ezt a kis lányt meglátta. — Ezért nem ment át Boldogvárra.

Pedig Lenke úgy várta, olyan izgalommal és annyi szeretettel. Most is reá gondolt, amint a reggeli, nyüzsgő emberáradatban előre ment. A plakátokon, a boltok fellett, a cimtablákon, az égen és földön mindenütt Loránt Imre nevet látta bevésve. — Mintha lángból lett volna ez a 10 szó, úgy világított a fényes nappalban.

Lenke ment tovább. Egy cukrászüzletbe épen be akart menni, hogy a fiuknak valamit vigyen haza, mikor valaki váratlanul megszólította.

— Jó reggelt kívánok.

Lenke megdermedve állott meg. Loránt Imre állt előtte levett kalappal. Férfias szép arca zavart volt s fekete, jól ápolt hajára millió szikrát szórt a napsugár.

Mikor így összetalálkoztak, vége volt az erélyes határozatnak, a tiltott parancsának: Loránt Imre dacosan törte szét az akadályokat és elakarta venni, amit már egyszer szeretett volna.

Ma akarta megmondani Lenkének, hogy szereti, hogy nem élhet nélküle. Hogy inkább elvállja a felelősséget és elveszi őt, de birni okvetlenül akarja.

Százszor belekezdett és mégsem beszélt. Szótlanul ment a hallgatagon haladó Lenke mellett, aki talán ugyanazokat gondolta, amit ő.

Ugy szerette volna ő is megmondani a férfinak, hogy szereti, hogy nagyon szereti hogy nem élhet nélküle.

De ő sem szólt. Félt, hogy kinevetik

## Ujból semmi! Döntés nem történt!

Kossuth és Andrássy a királynál.

### Nincs kibontakozás!

Tul vagyuk a válság kritikus napján. Ma délelőtt Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf megjelentek a király előtt, hogy a válság kibontakozására előterjesztéseiket megtegyék. Az egész ország izgatottan várta, hogy mi történik a Burg aranyos márványtermében. Ugy tetszett, egy nagy nemzeti kérdés fog eldőlni a mai kettős audiencián. A három óra, amit a két magyar vezérpolitikus a király dolgozó szobájában eltöltött, szívszorogva várta az egész magyar közvélemény s most, hogy a nehéz percek elmúltak, szomorúan állapítjuk meg a nagy audiencia eredményét, amely csak ebben az egy szóban jut kifejezésre: *semmi*.

A kihallgatás megtörtént, a király az előterjesztéseket tudomásul vette. *Döntés azonban nem történt.* Minden megmarad a régiben, azaz nem tudunk semmit sem. A miniszterek az interjúvoló ujságíróknak maguk is kijelentették, hogy a válság dolgában semmilyen eredményre nem jutottak a királynál. A helyzet most tehát még kétségbeejtőbb mint eddig volt, mert hiszen az a eredmény, amit az audienciákhoz fűztek, az is eloszlott s nem maradt belőle egyéb, csak ami volt, a: *semmi*.

Hogy mi következik ezután, az valóban a jövő titka. A legkipróbáltabb szimatu politikai „időjósok”, akik ilyen alkalmakkal mindig tudtak utra bocsájtani egy pár, a kuliszákból vett kombi-

szermével. Hiszen annak felesége van. Hát mit is akar ő még.

Egy szót sem szólva haladtak egymás mellett ki az állomásra.

Már jött a vonat Lenke kezét fogott Lóránttal. Mélyen a szemébe nézett s habár ajkai néma volt, szemei szinte kiabáltak a vádat, a keserű szemrehányást.

— Miért csaltál meg? Hiszen nő vagy! Szerelmes vagy! Boldog vagy! Miért csaltál meg?

— Nagyon szeretlek, kimondhatatlanul. Felelték a férfi szemei.

És most, ahogy egymással szemközt álltak a perzselő melegben, most megtudta Lenke, hogy szeret, nagyon szeret, boldogtalanul szeret. S a forróság dacára is fázós remegés futotta át egész testét.

— Isten vele Loránt ur, bucsuzott hidegen.

— Jó napot kívánok.

— Mikor láthatom? Mikor jön át?

— Mihelyt a dolgaim engedik.

Lenke elborult arccal fordult vissza a lépcsőn. A férfi már megbánta, amit mondott.

— Holnap vagy holnapután, kedves Lenke kisasszony.

Még a vak is láthatta, hogy mint derült fel egy pillanatra a szép leány arca. Boldogan hajolt ki az ablakon és nézett az elmaradozó férfialakra. Ugy tűnt fel neki, hogy mindannyiszor, mikor elmenni látja, mintha boldogságából, életéből szakítanának le egy darabot, hogy utoljára már csak foszlányos emlékei maradjanak meg.

(Folytatjuk.)

nációt, valósággal csödbe jutottak Tanácstalanul áll a nemzet s a tehetetlen kormány mellett a legnagyobb aggodalommal nehetünk Bécs felé, hogy mit főznek számunkra azon a konyhán, a melyről jót még sohasem kaptunk.

A két audienciáról szóló tudósításunk a következő:

### Kossuth audienciája.

Kossuth tegnap este érkezett Bécsbe Andrássy Gyulával. Kossuth kihallgatása 11 órára volt kitűzve. A függetlenségi párt vezére az egész délelőttöt a magyar házban töltötte s háromnegyed 11 órakor indult el a Burgba. 11-kor járult a király elé. A Burgban várakozó politikusok és ujságíróknak feltűnt, hogy Kossuth sokáig van a királynál. Már azt hitték, hogy Kossuth egy másik ajtón távozott, hogy a zaklatásoknak és a kérdezősködéseknek elejét vegye. Egyszerre 12 óra 40 perckor jött a miniszter. A kérdezősködésekre keveset válaszolt.

— Egy óra 40 percet voltam a felségnél, aki szívesen fogadott.

— Döntés történt? kérdezték.

— Erre nem válaszolhatok.

Egy bécsi hírlapíró mindenáron ki akart venni valamit a miniszterelnökből, aki végül is kijelentette.

— Hát annyit mondhatok, hogy *végleges döntés nem történt.*

Az audiencia után föltűnő jókedve volt Kossuthnak, mire valaki a környezetéből megkérdezte, hogy mi ennek az oka. Kossuth mosolyogva válaszolt:

— Az embernek csak kell, hogy jó kedve legyen.

### Andrássy kihallgatása.

Kossuth után miudjárt Andrássy Gyula gróf következett, aki egy órától egynegyed háromig volt a királynál. Audiencia után a várakozó ujságíróknak a következőket mondta:

— Kihallgatásom tárgya a válság és a válságból való kibontakozás volt. *Végleges döntés nem történt.* Egyebet nem mondhatok.

### A miniszterek elutaztak.

Bécsből táviratozzák: Kossuth Ferenc, Andrássy Gyula gróf, Zichy Aladár a Sacherben megvacsoráztak s onnan több képviselő és politikus társaságában az állomásra hajtottak.

### Reflexiók az audienciákhoz.

Budapesti tudósítónk táviratozza: Bizonyos az, hogy az audienciák tisztán *informativ jellegűek* voltak s hogy döntés egyáltalán nem is történhetett. A válság megoldása csakis *Wekerle* Sándor miniszterelnök audienciájától várható.

### Bécsi lapvélemények.

Bécsből táviratozzák: Több keresztény szocialista lap erősen állást foglal Andrássy Gyula politikája ellen. Nem kell félni attól — írják — hogy a király Andrássyt bizza meg a kormányalakítással, mert ez kizárt dolog. Egyben több ujságnak azt a híret, mintha Kossuth Ferenc kibontakozási memorandumot terjesztett volna a király elé, megcáfolják.

## A kisvasut átalakítása.

### A villamos vasut vonalai.

#### A szerződés a jogügyi bizottság előtt.

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután ülést tartott, melyen a város és a helyi vasut megbízottai között létrejött szerződés-tervezetet tárgyalta. A tervezetet a bizottság elfogadta néhány kisebb módosítással.

Az ülésről szóló tudósításunk itt következik:

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnök. Jelen voltak Körner Adolf, Vargha Elemér dr. tanácsnokok, Kardos László, Fejér Ferenc dr., Freund Jenő dr., Magoss György dr., Poroszlai László, Révi Nándor dr., Löfkovits Márton dr., Roncsik Lajos főszámvivő, Márk Endre, Szilágyi Imre, Komlóssy Arthur, Bakonyi Samu dr. orsz. képviselő Kovács József polgármester.

#### A feltételek.

Az ülés megnyitása után Körner Adolf tanácsnok előadta, hogy a bizottság egy négy tagu albizottságot küldött ki, mely a tanács kiküldöttjeivel magát kiegészítve, tárgyalásokba bocsátkozott a helyi vasut kiküldöttjeivel. A tárgyalásnak eredménye lett, amennyiben a város és a helyi vasut kiküldöttjei közt megegyezés jött létre. Előadó bemutatja a szerződés tervezetét. Eszerint a város évente 40 ezer koronával járul hozzá a villamos vasut költségeihez 10 évig, a koncessziót 60 évig meghosszabbítja s a 60 év lejártával az egész felszerelés ingyen át megy a város tulajdonába. Ha pedig a vállalat a befektetett tőke 50 százalékát eléri, az ezen felüli haszonból a város is részesül.

Révi Nándor dr. azt kérde, hogy a villamos vasut számára leendő áramszolgáltatás miatt nem válik-e szükségessé a villamos telep kibővítése.

Körner Adolf: Egy accumulator felállítása szükségessé fog válni.

Magoss György dr.: A költség a villamos telep költségére megy, amint hogy a haszon is a villamos telepé lesz.

A bizottság a szerződési tervezetet általánosságban elfogadta, ami után áttértek a részletes tárgyalásra.

A tervezet főbb pontjai a következők:

#### A villamos vonalak.

Az átalakítandó illetve építendő városi vasut vonalai a következők:

a) A m. kir. államvasutak debreczeni pályaudvarától kiindulva a Hunyadi-utca, illetve Deák Ferenc-utca, Nagy Piac-utca, Péterfia-utca és Simonyi-utca át a Nagyerdőn levő fürdőházig vezetendő kettős vágányú vonal;

b) a fenti a) alatt említett vonalból kiágazólag a Kossuth Lajos, Nap és Szentanna-utcaikon a magy. kir. államvasutak debreczeni-szerencsi vonaláig vezetendő vonal. A város a saját tulajdonát képező vágányhídi vonalat ezennel átengedi a társaság tulajdonába és a társaság a fent mondott vonalat a magy. kir. államvasutak által építendő felüljárón át összeköti a közvágányhídi vonallal.

Ezek szerint tehát a folytatólagos vonal lesz a mondott felüljárón át a közvágányhídra, illetőleg a magy. kir. dohánybeviteli hivatal telephéze vezetendő vonal;

c) az ugyancsak az a) alatti vonalból kiágazólag a Hatvan-utcán át a Debreczen-hajdunánási h. é. vasut Debreczen-Vásártér állomásáig és onnan folytatólag a külső Baromvásártérig vezetendő vonal;

d) az ugyancsak az a) alatt említett vonalból kiágazólag a Csapó-utcán, az Árpádtéren és Hajdubadházi uton át a laktanyák kapujáig vezetendő vonal;

e) ugyancsak az a) alatti vonalból kiágazólag a Homokkert-utcán át a b) alatti vonalban való beágazással vezetendő vonal.

Ezen Homokkert-utcai vonal kiépítését és megnyitását a társaság 1915. december 31-ig halaszthatja

A bizottság Tüdő János dr. indítványára a tervezetbe beszúrta, hogy a teherforgalom lebonyolítását nappal nem eszközölheti a vasut, kivéve a dohánygyár teherforgalmát, mely, míg a homokkerti vonal ki nem épül, nappal is eszközölhető.

Fontosabb pontja a tervezetnek a következő is:

#### A vasut kiépítése.

Mihelyt tiszta a nyereség három egymásután következő évben a hatszázeleket elérte, köteles a társaság a város kívánságára és azzal egyetértve megállapítani a város területén levő vonalrészeket három kilométerig terjedő, de egyenként legalább 800 méter hosszú meghosszabbítást vagy kiágazást 12 hónap alatt létesíteni.

Ezen kötelezettsége megújul, valahány szor a meghosszabbítás vagy új kiágazás létesítése után a fentebb megjelölt tiszta nyereség egymásután következő újabb (3) három éven át a (6) százalékot újra elérte. Megszűnik azonban ezen kötelezettsége, mielőtt a villamos vágányhálózat (30) harminc kilométernyi összhosszuságot elérte a város belterületén. Az ezen kötelezettségek szerint létesítendő vonalak hosszába az előző szakasz értelmében a társaság által saját kezdeményezéséből netalán épített vonalak hosszát be kell tudni. Kettős vágányú vonalak közül csak a MÁV. állomástól a Nagyerdőig terjedő fővonal hossza tudatik be kétszeresen.

A hat százalékos tiszta nyereség e érése előtt is köteles a társaság kiépíteni és nem rendszeres, hanem csak szükséghez mért forgalommal ellátni a létesítendő új köztemető felé vezető vonalat legfeljebb egy és fél kilométer hosszban.

A szerződés időtartamának utolsó (5) öt évében azonban a társaság vonal meghosszabbítást vagy kiágazást létesíteni többé nem tartozik.

Nagyobb vitát keltett az a kérdés, hogy a szerződésben kikösse-e a város, hogy a vezeték milyen legyen, felső, vagy alsó. A bizottság Komlóssy Artur, Fejér Ferenc dr., Bakonyi Samu dr., Tüdő János dr. hozzájárulása után úgy határozott, hogy megengedi akár a felső, akár az alsó vezeték alkalmazását.

Ezután a bizottság félbeszakította a tárgyalást.

## Eröss Lajos Döghén.

### Az új templomot szenteli föl.

A tiszántúli református egyházkerület új püspöke, Eröss Lajos, igazán páratlan agilitást fejt ki. Mint tudjuk, körutat tett a Bánátban s ez a magas vizitáció nagyon felemelő hatással volt a hívekre. Junius hó 27-én pedig Döghére fog lerándulni, hogy személyesen szentelje fel az ottani újonnan épült református templomot.

A döghéiek már megtették az előkészületeket Eröss Lajos ünnepélyes fogadtatására. Nyiregyháza gróf Vay Gábor főispán fogja üdvözölni Eröss Lajost és a vele együtt levő gróf Degenfeld József főgondnokot, a község határszélén Olbey Béla jegyző, az egyháztanács nevében pedig Osváth Pál lelkes fogja a vendégeket ovációban részesíteni.

Felemlítjük még, hogy az alkalmi beszédet ifj. Görömbey Peter, volt főiskolai szenior és Eröss Lajos kiváló tanítványa, fogja tartani.

Bizonyára nagy öröme fog szolgálni ez a hír a „kálvinista Róma” lakosságának, mert újabb bizonyossága annak, hogy Eröss Lajossal egy akcióképes, teljesen hivatásának élő egyén jutott a püspöki székbe, akitől még sokat, nagyon sokat várhat a tiszántúli református egyház.

## Egy év

### a debreceni munkásgimnázium életéből.

#### Az ismeretterjesztő előadások.

A debreceni munkásgimnázium vezető sége büszkeséggel tekinthet vissza arra a nagyszerű eredményre, amit nem is egy egész év alatt elértek. A munkásgimnázium vezetősége most, hogy a ciklus véget ért, füzetes jelentést adott ki munkálkodásáról, amelyből az előadások lefolyásáról szóló részt az alábbiakban közöljük.

A bizottság az alakulógyűlés alkalmával úgy határozott, hogy a félévben csak a vetítéses előadásokat rendezi s számukat huszonnégy előadásban állapította meg: a magyar történelemből és földrajzból 6-6, az egészségtanból és ipartörténetből 6-6.

Előadóul fölkérte a magyar történelemre: Zalai János dr., főreáliskolai tanárt, a földrajzra Szabó Márton dr., református főgimnáziumi tanárt, az egészségtanra Brunner Lajos dr. orvost s az ipartörténetre: Rác Lajos dr. kamarai segédtitkárt s ki-mondotta, hogy fáradozásukat előadásokként 10 korona jutalomdíjjal díjazza: az ügykezelést s felügyeletet Zalai János dr.-ra bízta.

Az előadások tervezetét az igazgató-ság kidolgozta s még február hó folyamán a nagyméretű vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz felküldötte.

Amde a tervezetet nem lehetett betartani. Az Uránia ugyanis a tulságos nagy kereslet miatt nem tudott eleget tenni a szükségletnek s a képeket nem tudta kellő időben szállítani és ennek folytán az előadók nem állottak mindenkor rendelkezésünkre. Főképpen az egészségtanból és az ipartörténetből voltunk megakadva. Így pl. a „Tüdővész” című előadásunk március 17-ére volt kitűzve, de csak április 8-án tarthattuk meg belőle az előadást. Ipartörténetből még sem képei sem füzetei nincsenek készen az Urániának. Amit küldöttek, az nem ipartörténet. Ennek folytán Rác Lajos dr. március 8-án egy szabadon választott tételt adott elő: „Hogyan fejlődött ki az ipar?” címen. Sajnos, egészségi állapota nem engedte, hogy előadásait tovább folytathassa. Március 10-én hozzám intézett levelében arra kér, hogy gondoskodjam helyettesítéséről. Bar felgyógyult, de a bekövetkezett iparművészeti kiállítás annyira lefoglalta idejét, hogy kénytelen voltam őt tovább helyettesíteni. Szabó Márton dr. 2 esetben, Nádasdi Alajos főreáliskolai tanár 1 esetben és Zalai János dr. 2 esetben helyettesítette őt, de minthogy kijelölt előadásai helyett más tárgy felolvasások érkeztek, 1 esetben Szabó Márton dr., 1 esetben Zalai János dr. tartott előadást így tehát Szabó Márton dr. tartott 9, Brunner Lajos dr. 4, Rác Lajos dr. 1, Nádasdi Alajos 1 és Zalai János dr. 9, összesen: 24 előadást.

Az előadók szem előtt tartva a szabad előadások közvetlenségét s hatását a hallgatóságra, mindenkor szabadon tartották meg előadásukat, szorosan alkalmazkodva meg előadásaikhoz. Díszérettel kell megemlítenem, hogy Szabó Márton dr., mielőtt a füzet tartalmát a képek kíséretében előadta volna, mindenkor rövid bevezetést tartott s főképpen a térképre fektette a fő sulyt. Pl. a „Balaton” előadásánál röviden megismertette a dunántúli dombos vidéket, a „Vág völgyé” néli és a „Magas Tátránál” a felsővidéket s így tovább. Előadásait mindig végig hallgattam és azok alaposak és népszerű modorban bar, de tudományos színvonalon állottak. Brunner Lajos dr. saját orvosi tapasztalatait is felhasználta előadásai keretén belül. A történelem előadásánál Zalai János dr. főként a történet művelő dési oldalára fektette a fősúlyt.

Az előadások iránt elejétől fogva egész végig állandó érdeklődés volt, különösen, a míg a tavaszi munka be nem állott. Későbbben a szám hanyatlani kezdett, mert a közműves és gyári iparosok korábban álltak be

a munkába s később fejezték be s így a hanyatlás ennek tudható be.

Beirtunk összesen 187 rendes hallgatót, kik 1 kor. beiratási díj fejében igazolványt kaptak. Azonban a szám sohasem volt teljes, mindenkor 111 és 45 között változott.

Ha az előadásokon megjelent hallgatókat összegezzük, a 24 előadásra összesen 1904 hallgató volt s egy előadásra átlag 79-80 hallgató esik, ami mindenesetre igen szép szám s az előadások iránt nagy érdeklődést bizonyít. A beiratási díjon kívül más díjat nem szedtünk.

Az előadás után a hallgatók rendszeresen megvették a tananyagot tartalmazó füzetet. Ezeket igen mérsékelt áron, 24-36 oldalra terjedő felolvasást 6 fillérjével árusítottuk. A füzetekből összesen 1094 fogyott el; ez bizony a hallgatóság számához képest ugyan kicsiny szám, de bizony mondhatjuk, hogy gyakran még 6 fillérje sem volt egyik-másiknak, amin azokat megvehesse.

## Az ólomforintosok.

### Hamispénz a közkórházban.

Szenzációs felfedezést tett a rendőrség tegnap a debreczeni közkórházban. Egy ápolás alatt levő betegől koboztak el több hamis egy forintos pénzérmet, amelyekből már számos darabot forgalomba hozott.

Orbán Lajos 17 éves tiszaporoszlói suhanc a hamispénzes beteg, aki Dobos rendőrbiztosnak azt adta elő, hogy néhány hét előtt a hamis egyforintosokat találta.

Debreczenben járt Orbán s a Degenfeld-téri piacon való csatangolása közben észrevette, hogy egy ismeretlen tettes valamit eldugdos.

Mikor az asszony eltávozott, ő az elrejtett csomagot ellopta. A csomagban kis vászonzacskó volt, teive volt hamis egyforintosokkal. Orbán ekkor hazautazott Tiszaporoszlóra s ott igen sok hamis pénzt hozott forgalomba.

A minap Debreczenbe jött a közkórházba s volt még nála három darab hamis forint, amelyet átadott Visky Sándor gondnoknak.

Az esetről a rendőrség jelentést tett az ügyészségnek is. Orbán Lajos állítása aligha felel meg a valóságnak. Inkább feltehető, hogy Orbán egy tiszaporoszlói hamis pénzgyártó bandának tagja, ezért a rendőrség intézkedett, hogy a nyomozás széles körben kiterjesztessék.

## Mulatság.

— A debreceni kereskedő ifjak vasárnapi mulatságán jelenvolt hölgyek névsora a következő:

**Asszonyok:** Halmágyi Zsigmondné, Schwartz Arminné, Kubinyi Béláné, Botos Antalné, Nagy Lajosné, Tóth Ferencné, Buray Istvánné, Lechner Károlyné, Govrik Miklósné, Györfy Károlyné, Szanyi Jánosné, Deutch Ignázné, Prinyi Istvánné, Püspöki Lajosné, Tóth Károlyné, Schvartz Dánielné, özv. Váradi Józsefné, Nagy Lajosné, Rajci Györgyné, Heislekker Ferenoné, Heislekker Stefánia, Juhász Istvánné, Buray Sándorné, Hahipka Józsefné, Sallay Sándorné, Frigárszky Emilné, Aratetz Fülöpné.

**Leányok:** Halmágyi Ilonka, Schwartz Anuska, Schwartz Rózsika, Sinai Rózsika, Sinai Ida és Böske, Gyüre Berta, Botos Mariska, Nagy Erzsike, Tóth Mariska, Tóth Juliska, Tóth Karola, Buray Rózsika, Buray Mariska, Lechner Mariska, Lechner Böske, Györffy Lenke, Gyarmati Margit, Deutch Erzsike, Prunyi Ilonka, Prunyi Erzsike, Püspöki nővérek, Tóth Ilonka és Anuska, Váradi nővérek, Nagy Erzsike,

Rajci Margitka, Kusinki Ida, Juhász Mariska, Juhász Margit, Buray Rózsika, Halupka nővérek, Arabetz Gizella, Sándor Ilonka, Rósnér Gizi.

## Egy lelenc szerencsétlensége.

### Belefut a vízbe.

Hajdusoboszlón tegnap végzetes szerencsétlenség történt, amely egy kis ártatlan csöppségnek oltotta ki életét.

Haraszi Lajos lelenc Tóth János szoboszlói gazdálkodó ember felügyeletére és tartására volt bízva. A két és fél éves kis apróság az udvaron játszadozott a gémeskut körül. A nagy veder fel volt huzva és szintültig tele volt vízzel.

Haraszi Lajos körülötte ugrándozott, míg egyszer csak belebukott.

Az egész házban csak Tóth János felesége volt otthon, aki azonban várandós állapotban volt s így nem igen mozdult ki a szobából. Későn vette észre a szerencsétlenséget, amikor már a kis Haraszi Lajoson segíteni nem lehetett. Megfulladt a vízben.

Az esetről ma érkezett meg a jelentés a debreceni kir. ügyészséghez, amely a temetési engedélyt megadta.

## Korzó-pikantériák.

*Megirhattuk volna prózában is azt, amit a versiró tollára bízunk, de okultunk a multban s a raffineria fegyveréhez nyultunk. Nem is vagyunk tulságosan ravaszak, mert leleplezzük önmagunkat. A prózában elkerülhetetlenül beleékelődik legalább a név kezdőbetűig. De minek legyünk mi tapintatlanok s miért ne csigázzuk föl még jobban a közönség kíváncsiságát. Hiszen az eset maga éppen nem próza. A szürke riport helyett hadd szóljunk egyszer talán így:*

### DAL EGY SZÖKÉSRŐL.

Hát van még szerelem.  
Hiába is tagadja más,  
En lépten-nyomon fölfelelem.  
Az asszony és a férfi  
Egymást hamar megérti,  
S így mindegyre terem  
A nagy, a bus szerelem.

Rövidke hír csupán,  
Mely hírül adta: mi esett  
Minap reggel vagy délután.  
Egy asszony és egy férfi  
(E kettő egymást érti.)  
Eltűnt, — s csak az a fura:  
Az asszonynak van ura.

Óh farizeus faj!  
Ajkadon mért olyan szopora  
E kis eset után a jaj?  
Fáj, hogy asszony s a férfi  
Egymást hamar megérti?  
Vagy sirásra az ok,  
Hogy — hah! — férjet itt hagyott!

Látjátok: énnekem  
Tetszik, őszintén imponál  
Ez a nagy erős szerelem.  
Hogy asszony és férfi  
Egymást úgy is megérti,  
Ha függnek házassági kötelén,  
Ez a derék. Mert ez a szerelem.

## A debreceni ügetőversenyek.

### Nevezések és a program.

A vasárnap, kedden és csütörtökön tartandó ügetőversenyekre a nevezéseket tegnap délután zárta le a titkárság. Minden egyes versenybe 7-8 fogatot neveztek be. A nevezésekből itélve a versenyek sikere nemcsak a lovak kvalitása, de a nagyszámu versenyzőket tekintve fényes lesz. Nevezéseiket beküldték: Senyey István báró több kettes és egy négyes fogattal; Homoki ménes (Orosz György és Kohner Willy) több kettes, több egyes versenyeken vesz részt, ezen kívül a négyes fogatu versenyben 2 fogattal állanak ki, Vecsey Zoltán több egyes, több kettes és egy négyes fogattal; Ruzicska bécsi versenystállótulajdonos 8 lovat hoz le a versenyre; Keglevich Gyula gróf, báró Senyey Béla, báró Senyey Jenő, Zombokakoli ménes (Gross Ferenc) 3 fogattal, Csanády Jenő, Nadányi Pál, Desewffy Miklós gróf, Olasz Elemér, Sárközi Pál, Okolicsányi Lajos, Forrai Ernő, Sányi Béla, dr. Balkányi Emil, Kellner Bertalan.

A versenyek iránt általános az érdeklődés, amin csodálkozni sem lehet, tekintve azt a fáradhatatlan tevékenységet, amit ez az egyesület kifejt, hogy az ügetőversenyekre 26000 koronás díj kerül szétosztásra a győztes fogatok tulajdonosai között. Az egyesület vezetősége, hogy a versenyeken való részvételt megkönnyítse, elhatározta, hogy az 1 és 2 koronás jegyeket a verseny napján a helyi vonat katalauzáinál is megválthatják, de az 1 és 2 koronában már bennefoglaltatik a vonati kivitel és visszahozatal díja is.

A páholy jegyek Békés Lajos üzletében kaphatók, míg a többi jegyek verseny napján a pénztárnál. A versenyen totalizátor és buffet is lesz. A szükséges felvilágosítások Loránt József titkárnál szerezhetők meg.

## Hogy vallatják Haverda Máriát?

### Éjjeli vizit a cellában.

A szabadkai gyilkosság dolgában minden napra jut valami szenzáció. Ez az ügy tele van rémregénybe illő sejtelmek részletekkel. Most Szabadkáról a vizsgálat kulisszatitkaiból olyan részletet jelentenek, amely — ha igaz — nem a leghumánusabb színben tünteti föl a nyomozó hatóságot.

Amikor a Bácskai Hirlap az agent provokatőrsködésről cikkezett: bizonyos körök megnehezítettek a nyomozó „metódus” leleplezése miatt s így megpróbálták a szenzáció értékét leszállítani azzal, hogy cáfolni igyekeztek.

A cáfolók között is első volt a királyi ügyészség vezetője, aki — jól emlékezünk — azt mondotta, hogy „az ő tudta nélkül semmi sem történhetik a fogházban, erről pedig ő nem tudott”. Mi ezeket az állításokat egy jó pillanatig sem vontuk kétségbe, de változatlanul főtartottuk a cikkünkben foglaltakat.

El kellett ezt mondani egy olyan újabb alkalomból, amikor benn a fogházban történt dolog és pedig nagyon is bírálat tárgyává tehető dolog középpontjába most éppen az a kir. ügyész áll, aki a fentebbi nyilatkozatot tette.

Ez a legújabb szenzáció az, hogy a királyi ügyész éjjelenként bejár Haverda Mariska cellájába nyilvánvalóan oly céllal, hogy vallomásra bírja.

És bár — úgy sejtjük — Haverda Mariska vágytól izgatottan ül föl cellája vaságyán, amikor éjjeltájban fordul a zárban a

kules s be'ep az ajtón a királyi ügyész: a törekvésnek eddig semmi eredménye. Hiába fenyegeti az ügyész folyton, hogy hat-nyolc évre fogják elítélni. Mariska szívesen látja s szívesen látná mint embert, mint férfit nagyon gyakran, de vallani tán még a forrón vágyott csókok, ölelések kedvéért sem volna hajlandó.

## A debreceni Kossuth-szobor.

Holnap dönt a zsüri.

A legjobb művek.

A debreceni Kossuth-szobor pályázat zsürije holnap fog dönteni a pályatervek fölött. Két nap óta tanácskozik a bizottság, mely nehezen tud megállapodásra jutni. Az első s legfontosabb kérdés, mely eldöntésre vár, az, hogy egyáltalában kiadja-e a zsüri az első díjat, a kivitellel való megbízatást vagy sem. A pályázati feltételek ugyanis azt írják elő, hogy a zsürinek elsősorban afelett kell döntenie, hogy kiadja-e az első díjat vagy sem. A második díjat, mely 6000 korona és a harmadik, mely 3000 korona, okvetlenül ki kell adni a viszonylag legjobb műveknek.

A zsüri az elmúlt két napot jórésben afelett való vitatkozásban töltötte, hogy megállapítsa, van-e a kivitellel alkalmas pályaterv. A kérdésben a döntést, mint megbízható forrásból értesülünk, holnap délre halasztotta a bíráló bizottság, amelynek kebelében sokan vannak azon a nézeten, hogy kivitellel alkalmas mű nincs.

Bizonyos, hogy minden tekintetben kifogástalan pályamű nincs. A legtöbb műnek a hibája, hogy vagy főalakja nem jó, vagy nem lehet föl rajta a debreceni vonatkozás, holott az egész város közönsége követeli, de magának a pályázatnak is művészi követelménye, hogy a debreceni Kossuth-szobor a debreceni Kossuth Lajosnak állítson örök emléket. Valóban nevelés és egyben felhőborító dolog volna, hogy ha Debreczen város eltekintene Kossuth Lajosnak történelmi jelentőségű debreceni szereplésétől és oly szobrot állítana Kossuthnak, mely a debreceni eseményekkel, Kossuth debreceni szereplésének semmi vonatkozásban nem állna.

Debreczen főterére, a Nagytemplom előtt az a Kossuth álljon, aki 49 április 14-én a művelt világra appellálva, de kardjára is csapva, kimondja a függetlenségi nyilatkozatot.

A legjobban sikerült szobrokban is hiányzik e két követelménynek kellő kidomborítása. E tekintetben a legsikerültebbet kétségtelenül *Somogyi Sándor* nyújtotta. Művének főalakjait már ismertettük. Ehez fogható Kossuth alak, ilyen kifejező, ilyen nemesen szép, közvetlenül ható nincs a pályaművek között. Bizonyos az is, hogy a debreceni vonatkozás az ő művében jut legsikerültebben kifejezésre. Az ő Kossuthja, arckifejezésben, pózban egyaránt a debreceni Kossuth. A szobormű hátsó felén levő hatalmas dombormű pedig a debreceni országgyűlést mutatja. Az ő művében azonban az architekturai rész a gyöngébb. Mig mellékalakjai igen

kifejezők, elhelyezésök nem elég sikerült. Ez azonban nem oly hiba, amin segíteni nem lehetne.

Az építészeti kiképzést illetőleg van több igen sikerült pályamű. Így elsősorban a *Rónáé*, melynek nagyszerű konstrukciója versenyen kívül áll. Az ő Kossuth-ja azonban gyöngye, a műnek pedig semmi debreceni vonatkozása nincs.

Architekturailag tetszetős a *Ligetié* is. Ez a mű azonban nem Kossuth-szobor. A szobrot egy hatalmas gula dominálja, Kossuth alakja pedig másodrangú rajta, nem is beszélve arról, hogy a főalak szétterjesztett karjával nagyon különös benyomást kelt.

Nem emelhető nagyobb kifogás a *Tóth István, Margó Ede, Kallós, Istók János és Holló Barnabás* műveinek építészeti kiképzése ellen.

Azonban amellett, hogy a *Tóth István, Holló és Istók* tervein debreceni vonatkozás nincs, főalakjaik sem elfogadhatók. *Margó Kossuthja* még sikerültebb, ám olyan szobormű, melyre rámondani, hogy: ez a debreceni Kossuthot örökíti meg, nem lehet.

Mindezeket egybevetve, véleményünk is az, hogy a pályadíjat a bizottság ne adja ki. A jobb művekkel előállott művészeket pedig bocsássa szűkebb körű pályázatra.

## LEGUJABB.

### Perczel Dezső nagy pöre.

Az elutasított államkincstár.

Perczel Dezső volt képviselőházi elnök még a darabont időkben a terem biztosok között mintegy 31000 koronát osztott széjjel, amire a képviselőháztól fölhatalmazása nem volt. Az államkincstár ezért per: indított Perczel Dezső ellen, amely négy évig folyik. A szegszárdi törvényszék tárgyalta először az ügyet, amely Perczel Dezsőt fölmentette. Főlebeszés folytán a pécsi tábla elé került az ügy, amely Perczel elítélte. A királyi Kuria ma hozott szenzációs ítéletet ebben a nagy pörben. Az államkincstárt a Kuria minden követelésével *elutasította* s a perköltségek megtérítésére kötelezte azzal, hogy a képviselőházi elnöknek az anyagi kiadások dolgában nincs szüksége a képviselőház felhatalmazására. Az ítélet Budapesten óriási föltűnést keltett.

## HIREK

— **Előgtétel királyunknak.** Belgrádból jelentik: *Forgách* gróf osztrák és magyar követ a legnagyobb energiával tiltakozott a szerb kormánytól a Republika című lapban Ferenc József király ellen tett sértő megjegyzések és támadások miatt. A szerb kormány a tiltakozás következtében megtiltotta az említett ujság további megjelenését.

— **Csapatkórház építése.** Ismeretes, hogy Debreczen városa elhatározta egy katonai csapatkórház építését. Az építési munkálatokra árlejtést hirdetett, melyre több ajánlat érkezett be. Az ajánlatok felett a tanács mai ülésén döntött a következőképpen: Megbízta a tanács *Stégmüller Arpád* dot a kőműves munkákkal, amely 88,666 korona 88 fillért tesz ki. A burkolómunká-

kat *Lukács Vilmos* és testvére kapta meg 5718 korona 58 fillér értékben, a kőfaragást *Walla József* végzi el 2549 korona 69 fillérért, az ács munkákat *Stégmüller Arpád* kapja 20884 korona 46 fillérért, *Barta Gergely* végzi a festést 5480 korona 05 fillérért. *Lukács Vilmos* és testvére a tető és fedél munkát 7824 korona 07 fillér. *Kerékgyártó Ferenc* a bádógos munkát 5700 koronáért, *Dorsch Hugó* az asztalos munkát 8517 koronáért. A padlózatot kapta a magyar rabie gyár 9158 korona 42 fillér értékben, a lakatos munkát *Blaskovics Mihály* 11,015 korona 99 fillérért. Üvegezést *Kaszanyitzky Endre* 2606 korona 72 fillér. Szobafestést *Barta Gergely* 76 koronáért. Csatornázást *Lukács Vilmos* és Testvére 4495 korona 08 fillérért. Vasbeton munkát *Rella N.* 12,768 korona, 80 fillérért.

— **Eulenburg herceg a bíróság előtt.**

Az államügyészség egy rendőrbiztost küldött Gasteinba, hogy tartsa szemmel Eulenburg Fülöp herceget. Ez a rendőrbiztos ugyazólvan naponta jelentést tesz a herceg állapotáról s ezekből a jelentésekben tünik ki, hogy Eulenburg herceget nemsokára ismét törvény elé lehet állítani.

— **Uj sztrájk az Operában.** Budapestről táviratozzák: Az operaház új sztrájk előtt áll. Az igazgatóság a kardalosok és zenészek kérését nem teljesítette. A sztrájkolni készülő operaházi tagok ultimátumot adtak az igazgatóságnak, hogy amennyiben szept. 15-ig nem rendezné viszonyukat, beszüntetik működésüket.

— **Vilmos császár és a cár.** Berlinből jelentik: Nem lehetetlen, hogy a cár külföldi utazásáról visszatérve, másodszor is találkozzon fog Vilmos császárral, még pedig a cár kívánja a látogatást viszonzni valamely német kikötőben.

— **Antal Gábor jubileuma.** Komáromból táviratozzák. Antal Gábor ref. püspöknek holnap tartandó 40 éves lelkészi és tanári jubileumának ünnepségére a vendégek nagyrésze már ma délután megérkezett. Ma délután érkezett meg *Tisza István* gróf is a dunántúli ref. egyházkerület főgondnoka, továbbá megérkeztek *Baksay Sándor*, *Erős Lajos* ref. püspök, gróf *Degenfeld József*, gróf *Bethlen Pál*, stb. stb. Az érkezőket a pályaudvaron küldöttség és 50 tagú diszbandérium fogadta, élén *Kálmán Rudolf* főispánnal és *Konkoly Thege Béla* főgondnokkal. A vendégek hosszú kocsisorban a virágokkal és zászlókkal feldiszitett utcákon a vármegyeházára hajtottak. Este a proteztáns jótékony nőegylet szeretet-estélyt rendezett, amelyen megjelent Antal Gábor püspök és gróf *Tisza István* is, kinek tiszteletére szerenádót adtak, mely alkalommal a jubiléus püspököt *Kacz Lajos* polgármester és gróf *Tisza István*, dr. *Kiss Gyula* ügyvéd presbiterek üdvözölték. A jubileumi ünnepség ma délélőtt 9 órakor a dunántúli ref. mátus egyházkerület diszkozyülésével kezdődött. Az üdvözlő beszédet *Tisza István* gróf tartotta, amelyre a püspök meghatóttan válaszolt. Antal Gábor püspököt, mint hivatalos lap mai száma jelenti, magas kitüntetés érte. Jubileuma alkalmával a király a *Ferenc József* rend nagykeresztjét adományozta neki.

— **Hirtelen halál.** A csendőrségnek jelentették, hogy ma reggel *Köszörüs János* földmunkás hirtelen meghalt. A szegény ember dnyecsősz volt az új földön. Ma korán felkelt, megfrüstökölt s kevéssel azután jajszo nélkül összeesett. Mindössze 59 évet élt. Bűncselekmény nem forog fenn s az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Árvíz egy pályaudvaron.** Csernovitzból jelentik, hogy ott ma délután hatalmas felhőszakadás volt, melynek következtében a központi pályaudvar viz alá került. A felvételi épületben a víz egy láb magasan áll. A forgalmat *Zucka* és *Volkgarten* állomásokon bonyolítják le.

**Német orvosok tanulmányutja Pöstyénbe.** A „Németországi Orvosi Tanulmányutak Központi Bizottsága” kezdeményezésére legközelebb 200 németországi orvos tanulmányutra indul Pöstyénbe, hogy a világhírű iszapforrásait a helyszínen tanulmányozzák. Egy másik csoport a „Német Orvosok Országos Szövetsége”-nek 250 tagja ugyancsak a források és a fürdők tanulmányozása céljából a jövő folyamán érkezik Pöstyénbe.

**A szerelmes nagyherceg.** Pétervárról táviratozzák lapunknak, hogy a cár testvérét, Alexandrovics Mihály nagyherceget büntetésképp ezredparancsnoki minőségben Orelbe helyezték át. Csak nemrégiben szakadt vége annak a viszonyoknak, mely a nagyherceget Olga nővére egyik udvarhölgyéhez fűzte s a szerelmes természetű Alexandrovics Mihály egy testőrvértesezredbeli bajtársának feleségével szőtt viszonyt. Ez az oka, hogy vidéki helyőrséghez „száműzték”.

**Az új telefon találmány.** Stokholmból táviratozzák, hogy tegnap éjjel az új telefonkészülékkel Kóln és Stokholm közt folytattak kísérleteket. E két város 4-500 kilométerrel fekszik távolabb egymástól, mint Berlin Stokholmtól. A hangot épp olyan jól hallották, mint a stocholm-norrköpingi telefonon Konstatálták, hogy a készülékben az energiamennyiséget lényegesen lehet csökkenteni, anélkül, hogy a hang erőben vagy érthetőségben gyengüljön.

**Magyar mágus vízi bravúrja.** Bécsi tudósítók táviratozzák: Károlyi Antal gróf holnap kétszáz lóerejű motorcsónakjával nagy vízi utra indul: a Dunán végig a Fekete-tengerre s Konstantinápolyba, onnan Oroszország különböző folyóin a Keleti-tengerre Hamburgig; visszatérő útja az Elbán, a Majnán és a Rajnán át ismét a Dunára viszi s ezen jut el Bécsig. Társaságában lesznek Kolowrat gróf feleségével és Schütz huszárkapitány.

**Elfogott rabló és gyújtogató.** Nánastról jelentik: Fekete Miklós gazdag nánaasi embertől egy ismeretlen tettes ellopott 840 koronát s ugyanakkor az illető fölgyújtotta a házat is, amely porrá égett. A nánaasi csendőrség most aztán jó fogást csinált, mert kézrekerítette a tettest Szenes Istvánné személyében. A bűnös asszonyt ma behozták a debreczeni fogház börtönébe.

**Inficiált állatorvos.** Nádudvari tudósítók telefonálják: Balla Ferenc ottani fiatal állatorvoshoz a napokban egy veszett ebet vittek megvizsgálás végett. Az állatorvosnak jobb kezén egy kis karcolás volt s mert a veszett eb nyála a karcoláshoz ért s a vért inficiálta. Balla Ferenc, hogy a komolyabb bajt elkerülje, felutazott a budapesti Pasteur-intézetbe.

**Bányai István temetése.** A tragikus véget ért debreceni polgárnak halálosátéról a család az alábbi gyászjelentést adta ki: Legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó férjem, szerető édes apa, hű gyermek, testvér, vő, sógor és jó rokon, néhai ifj. Bányai Istvánnak f. hó 7-én estéli 8 órakor életének 30-ik, boldog házasságának 7-ik évében váratlanul történt csendes elhunytát. Felejthetetlen halottunk földi részei f. hó 9-én d. u. 4 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Hatvan-utca 30 ik számú házunktól a Nagytemplomban tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtis tességétetre rokonainkat, ismerőseinket, az elhunytnak jó barátait szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1909 június hó 8-án. Aldás és béke poraira! Bánatos neje: öz. ifj. Bányai Istvánné szül. Herinich Gizella. Gyermekai: Gizike és Olga. Édesanyja: öz. Bányai Istvánné szül. Harsányi Erzsébet. Testvérei: Ilona férjével Neudert Richárd cs. és kir. főhadnaggyal és gyermekeik; Erzsike jegyesével Hamulyák Károly m. kir. honvéd hadnaggyal. Apósa: Heringh József. Sógora: Heringh János nejjével Toronykőy Ró-

zával és gyermekeik; Sógornője: Heringh Juliska férjével Mlinkó Bertalannal és gyermekeik. Számos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó M. utóda: Dankó Béla temetkezési intézete rendezi.

**Villanyvilágítást lakásokban, üzletekben, legjobb anyaggal, lejutányosabban rendez be Földvári L. első elektrotechnika-gyár és vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168**

**Legszébb nagy nyári kert a Dreher sörcsarnokban, hol árnyas fák alatt sörözik a közönség egész nap, kitűnő faj borok, zóna rengeteg különlegességek, remek és választékos délutáni uzsonna és vacsora. Halak, korai újdonságok, jeges italok, előkelő kiszolgálásról garancia a Markus Jenő vendéglős régi hírneve.**

**Kugler (Gerbeaud) cukorkák főraktára Kontsek Gézauál.**

**Fényképezési készülékek és kellékek kaphatók legolcsóbb árban Thaisz Arthur papirkereskedésében.**

**Budapesti zenekonzervatórium előkészítő tanfolyam Debreczenben.** Nőth Antal konzervatóriumot végzett zenetanár engedélyt nyert arra, hogy Debreczenben konzervatórium előkészítő tanfolyamot állítson fel. Az előkészítő tanfolyamra jelentkezni lehet 8 órától 1-ig, Hunyadi-u. 10.

## Közgazdaság. Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése  
Budapest. 1909. június 8

Készárú 5-el drágább.	
1909. októberi buza	13 78-79
1909. májusi buza	.....
1909. áprilisi buza	.....
májusi rozs	.....
1909. októberi rozs	10.60-61
1909. áprilisi rozs	.....
októberi zab	7.74-75
1909. májusi zab	.....
1909. áprilisi zab	.....
1909. májusi tengeri	.....
1910	.....
1900. júliusi tengeri	7.88-89

## Regény-Csarnok.

### A bojár leánya.

— Regény. —

Irta: **Vértesi Arnold.**

(52)

De ha Csongrády Gyuri azt gondolta, hogy valami szívességet cselekszik, midőn otthon marad, Ármin legkevésbé sem örült e kimaradásnak. Ugy látszott, mintha kerülne az Eszterrel egyedül maradást. Csongrády Gyuri jelenléte mindenestre megakadályozott volna bizonyos nyilatkozatokat, melyekre a szív ily percekben hosszabb válasz előtt nagyon is hajlandó.

Ki akarta ezeket kerülni Ármin bizonyára. Kérte Esztert, siessen föltálatni a vacsorát; le akar feküdni, hogy kialhassa magát, holnap reggel korán kell kelnie.

Csak addig időzött az asztalnál, míg megette vacsoráját. Aztán kezébe vette a gyergyát, jó éjt kívánt és szobájába távozott.

Eszter szóltan, tompa fájdalommal nézett u.ána. Néhány perczig nagy elhatározással küzködött lelke, szólni akart, kitarni az egész szívet férje előtt; ez utolsó pillanatban erőt érzet gyöngye szívében.

Egyetlen nyájas szó férje részéről elég lett volna fölbátorítani s elmondott volna tartózkodás nélkül mindent Eszter, elpanaszolta volna szerető szívének minden fájdalmát, mindazt, a mit szenvedett s a mitől remeg. Ármin szíve nem hidegülhet meg iránta, nem szabad meghidegülnie, mert az megöli Esztert. Nyiltan akart szólni férje előtt.

Beteges szenvedéstől megtört alakja fölélnkült e lázas elhatározás erejéttől, f nom arca szelid szeméi fiatalkori tűzben égtek. Egészen olyan volt e perczben mint tizenöt év előtt, leánykorában. Mintha hajdani gyöngéd, ihletszerű szépsége vissza-zált volna egy perczre.

Legyőzte női büszkeségét. Szólni fog, mert egész életének boldogsága, éllete forog itt közöttük. A merész szándék ifju lángot lövelt arczába, s zemeibe, ifju tüzet kebelébe. Hiszen alig volt harminczkét éves, még élni kart, még boldogságot akart. Joga volt rá.  
(Folytatjuk.)

### A gyermek táplálásának



igen fontos tényezője a „Kufeké” amely táplálóanyagokban való gazdag tartalmával kitűnően előmozdítja az izom- és csontrendszer fejlődését. A „Kufeké” olyan könnyen emészthető, hogy a leggyöngébb gyomru csecsemő is jól kibírja. Megakadályozza az emésztési zavarokat és gyorsan megszünteti a gyermekek-nél oly gyakori hasmenést, béihurutot és hányászekelést.

## Villamos világítást,

a villamos csengők, házi telefonok berendezését és évi kezeletét és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkát ugy helyben mint vidéken a legolcsóbban és szakszerűen — több évi jótállás mellett vállal

## FÖLDES SÁNDOR

elektrotechnikai vállalat  
Debreczen, Nagytráfi utca

Minden irányba égő Wolfram-lámpák, ivilámpaszekerek, csillárók, izzólámpák nagy választéka a legolcsóbb árban. Koloson ivilámpák havi 3 korona díjért.

Telefon 210. Telefon 210.

## Szép a bajusz

a híres

## HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növelésére és ápolására, mely meg nem avasodó szir nentes növényi balzsamos anyagokból készül.



Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvétel.

Védjegy.

Egyedül készítő

## Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész  
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.  
„Arany egyszaru” gyógyszerár  
Telefon 496. Telefon 496.

## Donogán és Somossy

Debreczen, Ristemplombazár.

## Mosó kelme újdonságok

Zephyr — Batist —  
Ottomán vászon — Kreton  
— Volle de laine —

„óriási raktára”

**Fábián László**  
kocsigyára  
DEBRECZEN, Matvan utca 61. szám.  
Alapították 1901-ben.



Raktáron tart mindennemű hintót és hajtókocsit Régi kocsikat újakra becsérél. Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak. Javításokat olcsó és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legbiztosabb szépitőszert a  
**Fáy-féle Arcz-Crém**  
hatása csodás!

Szápít, fiatalít! Legkiválóbb szer szepítő, májfoltok, pattanások és az arcbőr tisztálaltatásai ellen. Egy tégely 1 kor. hosszú való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban 1-2-3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek pipere cikkeknek és hásonszervi gyógyszereknek. Kapható a készítő

**Grósz Nagy Ferencz**  
gyógyszerésznél  
DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.  
„Arany oryaszaru” gyógyszerár.  
Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

**APTAMÁSI**  
LITHIUM-GYÓGYVIZ-

z el gyomor, vesese-hólyag és bélbántalmaknál valaminth asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Kapható **Kontsek Géza** főzser és csemege kereskedésében Debreczen, Kossuth-utca.

**1909. Tavaszi áruk:**

1 mtr. 120 cm. Pepita szövet	40 kr.
1 m. 120 cm. Mode Raye szövet	65 és 70 kr.
1 mtr. 120 cm. Mélé szövet	70 kr.
1 mtr. Borduros kreton	24, 27 és 38 kr.
1 m. Borduros mosó delain	30, 34 és 28 kr.
Francia gyapju delain	50, 54, 60 és 75 kr.
Jómosó Cosmanosi kartonok	
Batiztok, angol zephirek	
Ruha vásznak, kreppek	
Keztyük, harisnyák	

**divat napernyők.**  
**Szépe Lajosnál**

Legolcsóbb bevásárlási forrás.  
**Zavatzky Leó**  
Debreczen, Piacz-utca 16 sz.  
Bika szállodával szemben.

**Női blousok és gyermek ruhák**  
nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztyük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérművek.

Olasó árak! Művirágok! Pontos kiszolgálás!

**Villanyvilágítást**  
lakások és üzletekben, — motorokat üzemhajtásra szakszerűen és olcsón, jótállással rendez be

**Földvári L.**  
Kossuth-u. 1. — Telefon 168.  
Legjobb gyártmányu motorok, fém-szál izzólámpák nagyban raktár

**Arroba Wine Company**  
: **BÉCS.** :  
Direkt behozatal! Első bevásárlási forrás!  
Ajánlja jótállás mellett tiszta és valódi legfinomabb rég borraktározott spanyol és portugáliai

**gyógy és dessertborait.**  
Malaga, Madeira, Sherry, Port, Marsala Lacrimae Christi, Vermuth és Cognac. Eladás 1/1 és 1/2 üvegekben eredeti árakban **Debreceni főraktárában**  
**Stelner Manó**  
gyógyszerésznél Piacz-utca 30. Fehér hattyu gyógyszerár, Telefon 595.

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz! Sok pénzt takaríthat meg mindenki aki a tavaszi és nyári cosztum pongyola blouse kelme, hozzávaló bélés áru, csipke selyem tresse, sujtás és minden más díszekben szükségletét nálunk szerzi be.

**Óriási választékban van raktáron!**  
120 cm. Gyönyörű ruha kelmék 59 kr.-tól  
120 " Blouse pongyola 49 " "  
120 " Remek angol coszt kelme 1.25 " "  
120 " Lüszterek minden színben 55 " "  
140 " Cosztüm kelme " 150 " "  
140 " Div. angol lüszterek 2.— " "

**Blouse, pongyola és ruha selymek.**  
Messaline 1.10, Taft 1.25, Lusien 78, Pongies 75, Duchesse 75 kr. Remek szép angol ruha vásznak minden színben 56 kr.-tól óriási választék, Zephirek, Delainok, jó mosó kretonokban. Remek Antuka és más szines és fekete ernyőkben. Fegyhazi gyermek harisnyák, elegáns női harisnyák, himzett ajouros és sima flór nagy választékban.

Saját készítésű paplanok. Tömérdek maradék fölárón.

**Molnár V. J. és Társa fiókja**  
Kossuth és Batthány-u. sarok a színházzal szemben.  
Óriási választék női eső és napernyőkben 98 kr.-tól

**Stock-Cognac**  
Medicinal  
szavatolt valódi bor-párlat

**Camis és Stock**  
gőzpároló telepéből,  
**BARCOLA.**

Egyedül Oognac-gőzfőzés állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.



Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hirneves

**Puch és Viktoria kerékpárok**  
eredeti gyári árakban, kedvező ázetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugymint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.  
Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

**ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN,**  
Piacz-utca 8. szám. a kereskedelmi akadémiá épületében.

**KOVALD PÉTER ÉS FIA**  
cs. és kir. szab. kelme- és szőrmelestö, vegytisztító és gőzmosó gyár  
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 37. szám.

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesít és ezáltal módot nyujt a nagyérdemü közönségnek arra, hogy özégét — a csoma olás és postaköltségek mellőzésével — **SCHWARTZ R. Debreczen Dégenfeldtér 8. sz.** vette át a képviseletét és a gyár rendes közvetlenül felkereshesse

aráiban vállalja az uri-, női- és gyermekeköltönyök, díszítő és butorszővetek, függönök, kőzmunkák, szőnyegek, csipke- és végárnk, szőrmék stb.leg vegytisztítását és festését. Ugyisintén ágytollak tisztítását és fehérművek mosását is.

A nagyérdemü közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairol, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízatást kér a

**KOVALD PÉTER ÉS FIA CÉG.**

## Apró hirdetések.

Eladó ház. ház Petőfi-tér 9. sz. legforgalmasabb helyen a vasut mellett legjobb menettelü vendéglő és szálloda szabad kézből kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Fogyházban kötött női, férfi és gyermek harisnyák kitűnő minőség minden színben olcsó árban Fisch Testvéreknél főtér 40.

Tanuló azonnal felvételt k Horgonyi Károly finom sütődéjében Batthyány-utca 15. sz.

Vigyázzon! Uraktól levett óska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-utca 4. szám.

Úgyes varrónányok azonnali belépéssel felvételnek Vanger Sándor Batthyány-u. 1.

Egy jó karban lévő rollós kirakat ajtóval eladó. Vági, Török Bálint-u. 24.

Egy 14-16 éves fiú felvétetik a kiadóba koldóknak.

Úgyes csinos varrónányok felvételnek Hal mágyi Sámuel áruházában.

## CZIGARETTÁZÓK!

100 db. hüvely nikotin mentes:

Kip. kop " 08	Riz " 14
Tiszti " 10	Parafés " 14
Délihá b " 12	Arany " 20
"Kulibri", Különlegesség 16 k.	

Kapható HARMATH'S szivarkahüvely különlegességek főraktárában Debrecen füvészkert u. 14

Tetőcserép közönséges, hornyolt és Francia egyéb építkezési anyagok u. m. legjutányosabban Fülöp mészkereskedésében Homokkert-u. 121.

Egy csinos, elkülönített, külön bejáratu utcai szoba butorozva vagy butor nélkül azonnal kiadó cím a kiadóba

Hordógyártás Margit-fürdőtelep. Iroda Péterfia 76. Telefon 43. sz.

Két szobás csinos lakást keres fiatal házaspár azonnal minden hozzátartozékaival együtt, cím a kiadóba.

Eladó könnyű brieska kocsi, 500 drb. vályog Busi-u. 17.

Két szép csillár függő lámpa eladó Iskola-utca 8. sz.



# Linoleum gyári raktár

Haas Lipót Debreczen, Piacz-utca 49. sz.

Az ország minden nagyobb városában gyári raktár.

Telefon 644. szám.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a mai naptól a Linoleumokat

## 20%-al olcsóbban árusítom.

Egyszersmind ajánlom dusan felszerelt raktáramat. Továbbra is kérem a nagyérdemű vevőközönség szives pártfogását.

Egy fiatal segéd, valamint egy tanuló felvétetik.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49.. a főpostával szemben.

Údvari lakás Piacz-utczán 4 szoba, előszoba kert és kertre nyíló veranda novemb. 1-re kiadó cím a kiadóba.

Porcelán, bazár üzlet a piac utczáról kiárúsítása végett a Csapó utca 22 sz. alá lett áthelyezve.

Egy jó családból való izr. fiú tanulóul felvétetik Hirschfeld Armin bőrüzletébe.

## A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrráktát (mittenen) bőrbajokat. Elsimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvasser a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem száros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos.

Egy légyel Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpacz 31., a városházzal szemben.



## Kerékpározók

mielőtt kerékpárt vagy bármily alkatrészeket szándékozik venni, saját érdekében keresse fel üzemet, hol olcsón gyári árban szerezhet be mindent. Raktáron tartok elsőrendű

## kerékpárokat,

valamint mindennemű alkatrészeket, 20 koronán felüli vásárlásokat és javításokat kedvező fizetési feltételek mellett eszközök. Varrógép, gramaphon és villamossági cikkek raktára és mindezek javítása

B. pártfogást kérve, tisztelettel Geller Henrik, ezelőtt Geller és Németh Debreczen, Hatvan-u. 8.

## Tulhalmozott raktár miatt felette olcsó árban

finom selyem és ezérna, hosszú és rövid száru keztük mindenféle színben kaphatók Nagy András keztük és kötészergyárában, KISTEMPLOMBAZÁR.